

भारतात दर दहा वर्षांनी जनगणना केली जाते. सर्वसाधारणेचा जनगणना सामाजिक, धार्मिक आणि अर्थिक आधारावर घेतली जाते. जनगणना ही एक सामान्य आणि सरत चालाणारी प्रतियोगी आहे. बिहार सरकारने जात जनगणना केली. त्यानंतर सरकारने २ अक्टोबर २०२३ रोजी जात-आधारित जनगणनेचा अहवाल प्रसिद्ध कर्ल जाती-आधारित आकडे जारी केले. बिहार सरकारच्या या कृत्यामुळे आता केंद्रावरी जातीय जनगणना करण्याचा दबाव वाढू लागला आहे, मत्र केंद्र सरकार त्यास कोणत्याही प्रकारे अनुचूल दिसत नाही. म्हणजेच १९३७ च्या जनगणनेच्या आधारेच देशील जातीआधारित लोकसंख्येचे प्रमाण पकडून जनतेचा योजनांचे नियोजन करावे लागावा आहे.

आपल्या देशात अनेक अणी त्यांच्या योजनांची आहेत, त्यांची संख्या किती आहे, कोणता जातीप्रमाणे किती लोक आवृत, त्यांची अर्थिक स्थिती काय आहे, हे सध्या निश्चित नाही. यातीची पक्षावारी दावावून मार्च २०११ मध्ये कॉर्प्स सरकारकडून सामाजिक, अर्थिक आणि जाती जनगणना करण्यात आली. परंतु सरकार बदलत्यानंतर भोटी सरकारने जातीची आकडेवारी जाहीर करणे योग्य मनाले नाही. परंतु ज्या टिकाऱी विरोधी पक्षाची राज्ये आहेत ते बहुजन यांची जातवार संख्या निश्चित करण्यासाठी केंद्रावर दबाव आपतत, हा राजकीय पक्षाचा त्याच्या राजनीतीच्या मर्मांतराचा मुद्दा असला तरी सर्व पक्षांसाठी तो तापासारखा निश्चित नाही. कायी पक्ष राजकांपासाठी जरेची त्याची थर्मांतरे मुद्दे घेतात तसेच काही राजकीय फायदासाठी थर्म व धर्मांतरे मुद्दे घचलत आहेत. परंतु हे सधे बाजूला ठेवून सर्व राजकीय उत्थापनाची आणि त्याच्या न्यायी हक्कांसाठी प्रत्येक जातीच्या कुठातीचे वा त्याच्या सांस्कृतिक शास्त्रीय आकडे अखिल भारतीय सरकार समोर येणे आवश्यक आहे.

अलीकडे, निश्ची कुमाराच्या राज्य सरकारने जात सर्वेक्षण, २०२३ चे निष्कर्ष जाहीर केले. ज्यामध्ये असे दिसून घेते की इतर मागासर्वांगी (OBC) आणि अरवंत मागासर्वांगी (EBCs) यांची एकूण लोकसंख्या राज्याच्या एकूण लोकसंख्येचा ६३ टक्के आहे. एकूण अकडेयुनुसार राज्यात अत्यंत मागासर्वांगीची लोकसंख्या ३६.०७ टक्के, मागासर्वांगी ओबीसी लोकसंख्या २७.९२ टक्के, अनुचूलित जाती १९.६५ टक्के, अनुचूलित जाती १९.६५ टक्के, तर जनजल जाती झटक्यांचे उच्च यांची लोकसंख्या ११ टक्के आहे. जात जनगणना सर्वेक्षण एकूण १३,०७,२५,३९० लोकांनी सहभाग नोंदविला.

अहवालातील जातीनिहाय आकडे पाहिल्यास एकूण २१५ जातीची जगना झाली. बिहारच्या लोकसंख्येतील वादाव्यासार ओबीसी समुदायांमध्ये यादव - १४.२६ टक्के, कुमारग (कोरी) - ४.२९ टक्के, कुमी (२.८८ टक्के), बनिया (२.३२ टक्के), अनुचूलित जाती मध्ये मोरी, चमार, रविवास - ५.८८ टक्के, दुसाध, थारी, थरी - ५.३१ टक्के, असाध, पुसर (३.०९ टक्के), पुसरह (०.१९ टक्के), कानू (२.२१ टक्के), नोनिया (१.११ टक्के), चढवीरी (१.५४ टक्के), नाई (१.५१ टक्के), सुतार (१.४५ टक्के), प्रजाती (१.४३ टक्के), धुनिया (१.४३ टक्के), पान, सावसी, पापा (१.७० टक्के), आणि कुंजरा (१.४० टक्के), मोनीन (३.५५ टक्के), शेख (३.८८ टक्के), सुरजापुरी मुरिलम (१.८७ टक्के) तर उच्चवर्गांमध्ये ब्राह्मण (३.६६ टक्के), राज्यपूर्व (३.४५ टक्के), भूमिहर (२.७७ टक्के), आणि कायस्थ (०.६० टक्के) आहेत. हे जातीनिहाय आकडे घटणेचे विहारच्या राज्यासाठी असेही एकूण आहे. यातीची तोली (१.११ टक्के), मल्हार (२.६१ टक्के), कानू (२.२१ टक्के), नोनिया (१.११ टक्के), चढवीरी (१.५४ टक्के), धुनिया (१.५१ टक्के), पान, सावसी, पापा (१.७० टक्के), आणि कुंजरा (१.४० टक्के) आहेत. एकूण अकडेयुनुसार राज्यात अत्यंत मागासर्वांगीची लोकसंख्या ३६.०७ टक्के, असाधारणी लोकसंख्या २७.९२ टक्के, तर जनजल जाती झटक्यांचे उच्च यांची लोकसंख्या ११ टक्के आहेत. जात जनगणना सर्वेक्षण एकूण १३,०७,२५,३९० लोकांनी सहभाग नोंदविला.

अहवालातील जातीनिहाय आकडे पाहिल्यास एकूण २१५ जातीची जगना झाली. बिहारच्या लोकसंख्येतील वादाव्यासार ओबीसी समुदायांमध्ये यादव - १४.२६ टक्के, कुमारग (कोरी) - ४.२९ टक्के, कुमी (२.८८ टक्के), बनिया (२.३२ टक्के), अनुचूलित जाती मध्ये मोरी, चमार, रविवास - ५.८८ टक्के, दुसाध, थारी, थरी - ५.३१ टक्के, असाध, पुसर (३.०९ टक्के), पुसरह (०.१९ टक्के), आणि अगासर्वांगी लोकसंख्या ११ टक्के आहेत. जातीची तोली (१.११ टक्के), मल्हार (२.६१ टक्के), कानू (२.२१ टक्के), नोनिया (१.११ टक्के), चढवीरी (१.५४ टक्के), धुनिया (१.५१ टक्के), पान, सावसी, पापा (१.७० टक्के), आणि कुंजरा (१.४० टक्के) आहेत. एकूण अकडेयुनुसार राज्यात अत्यंत मागासर्वांगीची लोकसंख्या ३६.०७ टक्के, असाधारणी लोकसंख्या २७.९२ टक्के, तर जनजल जाती झटक्यांचे उच्च यांची लोकसंख्या ११ टक्के आहेत. जात जनगणना सर्वेक्षण एकूण १३,०७,२५,३९० लोकांनी सहभाग नोंदविला.

अहवालातील जातीनिहाय आकडे पाहिल्यास एकूण २१५ जातीची जगना झाली. बिहारच्या लोकसंख्येतील वादाव्यासार ओबीसी समुदायांमध्ये यादव - १४.२६ टक्के, कुमारग (कोरी) - ४.२९ टक्के, कुमी (२.८८ टक्के), बनिया (२.३२ टक्के), अनुचूलित जाती मध्ये मोरी, चमार, रविवास - ५.८८ टक्के, दुसाध, थारी, थरी - ५.३१ टक्के, असाध, पुसर (३.०९ टक्के), पुसरह (०.१९ टक्के), आणि कायस्थ (०.६० टक्के) आहेत. जातीची तोली (१.११ टक्के), मल्हार (२.६१ टक्के), कानू (२.२१ टक्के), नोनिया (१.११ टक्के), चढवीरी (१.५४ टक्के), धुनिया (१.५१ टक्के), पान, सावसी, पापा (१.७० टक्के), आणि कुंजरा (१.४० टक्के) आहेत. एकूण अकडेयुनुसार राज्यात अत्यंत मागासर्वांगीची लोकसंख्या ३६.०७ टक्के, असाधारणी लोकसंख्या २७.९२ टक्के, तर जनजल जाती झटक्यांचे उच्च यांची लोकसंख्या ११ टक्के आहेत. जात जनगणना सर्वेक्षण एकूण १३,०७,२५,३९० लोकांनी सहभाग नोंदविला.

अहवालातील जातीनिहाय आकडे पाहिल्यास एकूण २१५ जातीची जगना झाली. बिहारच्या लोकसंख्येतील वादाव्यासार ओबीसी समुदायांमध्ये यादव - १४.२६ टक्के, कुमारग (कोरी) - ४.२९ टक्के, कुमी (२.८८ टक्के), बनिया (२.३२ टक्के), अनुचूलित जाती मध्ये मोरी, चमार, रविवास - ५.८८ टक्के, दुसाध, थारी, थरी - ५.३१ टक्के, असाध, पुसर (३.०९ टक्के), पुसरह (०.१९ टक्के), आणि कायस्थ (०.६० टक्के) आहेत. जातीची तोली (१.११ टक्के), मल्हार (२.६१ टक्के), कानू (२.२१ टक्के), नोनिया (१.११ टक्के), चढवीरी (१.५४ टक्के), धुनिया (१.५१ टक्के), पान, सावसी, पापा (१.७० टक्के), आणि कुंजरा (१.४० टक्के) आहेत. एकूण अकडेयुनुसार राज्यात अत्यंत मागासर्वांगीची लोकसंख्या ३६.०७ टक्के, असाधारणी लोकसंख्या २७.९२ टक्के, तर जनजल जाती झटक्यांचे उच्च यांची लोकसंख्या ११ टक्के आहेत. जात जनगणना सर्वेक्षण एकूण १३,०७,२५,३९० लोकांनी सहभाग नोंदविला.

अहवालातील जातीनिहाय आकडे पाहिल्यास एकूण २१५ जातीची जगना झाली. बिहारच्या लोकसंख्येतील वादाव्यासार ओबीसी समुदायांमध्ये यादव - १४.२६ टक्के, कुमारग (कोरी) - ४.२९ टक्के, कुमी (२.८८ टक्के), बनिया (२.३२ टक्के), अनुचूलित जाती मध्ये मोरी, चमार, रविवास - ५.८८ टक्के, दुसाध, थारी, थरी - ५.३१ टक्के, असाध, पुसर (३.०९ टक्के), पुसरह (०.१९ टक्के), आणि कायस्थ (०.६० टक्के) आहेत. जातीची तोली (१.११ टक्के), मल्हार (२.६१ टक्के), कानू (२.२१ टक्के), नोनिया (१.११ टक्के), चढवीरी (१.५४ टक्के), धुनिया (१.५१ टक्के), पान, सावसी, पापा (१.७० टक्के), आणि कुंजरा (१.४० टक्के) आहेत. एकूण अकडेयुनुसार राज्यात अत्यंत मागासर्वांगीची लोकसंख्या ३६.०७ टक्के, असाधारणी लोकसंख्या २७.९२ टक्के, तर जनजल जाती झटक्यांचे उच्च यांची लोकसंख्या ११ टक्के आहेत. जात जनगणना सर्वेक्षण एकूण १३,०७,२५,३९० लोकांनी सहभाग नोंदविला.

अहवालातील जातीनिहाय आकडे पाहिल्यास एकूण २१५ जातीची जगना झाली. बिहारच्या लोकसंख्येतील वादाव्यासार ओबीसी समुदायांमध्ये यादव - १४.२६ टक्के, कुमारग (कोरी) - ४.२९ टक्के, कुमी (२.८८ टक्के), बनिया (२.३२ टक्के), अनुचूलित जाती मध्ये मोरी, चमार, रविवास - ५.८८ टक्के, दुसाध, थारी, थरी - ५.३१ टक्के, असाध, पुसर (३.०९ टक्के), पुसरह (०.१९ टक्के), आणि कायस्थ (०.६० टक्के) आहेत. जातीची तोली (१.११ टक्के), मल्हार (२.६१ टक्के), कानू (२.२१ टक्के), नोनिया (१.११ टक्के), चढवीरी (१.५४ टक्के), धुनिया (१.५१ टक्के), पान, सावसी, पापा (१.७० टक्के), आणि कुंजरा (१.४० टक्के) आहेत. एकूण अकडेयुनुसार राज्यात अत्यंत मागासर्वांगीची लोकसंख्या ३६.०७ टक्के, असाधारणी लोकसंख्या २७.९२ टक्के, तर जनजल जाती झटक्यांचे उच्च यांची लोकसंख्या ११ टक्के आहेत. जात जनगणना सर्वेक्षण एकूण १३,०७,२५,३९० लोकांनी सहभाग नोंदविला.

अहवालातील जातीनिहाय आकडे पाहिल्य

